

Daniil HARMS

UN TIGRU ÎN STRADĂ

(antologie)

POEME

Traducere, prefață și note de

Leo BUTNARU

Volumul 2

Poeme, proză, teatru

Tracus Arte

2016

Cuprins

POEME / 5

[S-a dezlănțuit și umblă un bas] / 7

[Uneori drag alteori brutal] / 8

[Trecură iute un șir de întrebări] / 9

[Ridică mai iute perdeaua] / 10

ȚĂRMUL ȘI EU / 10

[Ploșnița bălților] / 11

[Un monah] / 12

[Plânge amar și păsăruica] / 13

(stilizarea unui descântec vechi) / 14

[Un fulger scurt zbură peste un morman de zăpadă] / 15

[Ia arată-mi mâna.] / 16

GEAMUL / 18

[Ne aduceau] / 21

[Tatăl și mama au născut un fecior] / 21

[OKNOV ȘI KOZLOV] / 23

HNIU / 26

RUGĂ ÎNAINTE DE SOMN / 32

APA ȘI HNIU / 32

[Deja știu de drumurile,] / 37

[Eu v-am dăruit supă] / 38

HNIU – PRIETENUL BECULUI / 41

PE OSPETE / 46

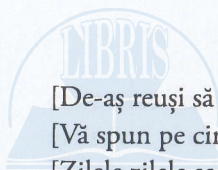
ALEGEREA ZILELOR / 46

LAMPĂ DESPRE CUVINTELE

CE ADUC O MUZICĂ DISCRETĂ / 47

CLIPĂ DE LA SEMNE / 49

[Într-o clipită] / 54

[De-aș reuși să intru în cap ca un țap în grădină,] / 54

[Vă spun pe cînste] / 57

[Zilele zilele se înclinau spre seară] / 58

[Odată întorcându-mă acasă de la plimbare] / 59

[Odată Dumnezeu mă lovi în umăr] / 60

[Streșinile au fugit de pe umeri] / 60

[Ba ți-oi spune eu ție de roată nu te vei putea depărta] / 61

[Sfărâmi legăturile fidelității] / 62

[Cerurile se vor strânge sul] / 62

BUTUCUL / 64

[Vecino ajută-mă să fac cunoștință cu tine.] / 65

[În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh] / 65

[De ce nu trezesc curiozitatea] / 66

[Eu știu de ce drumurile] / 66

[Slavă bucuriei ce a venit în casa mea.] / 67

[Merge un om înalt cântând îndemânatic la armonică] / 67

[Iată se întâmplă și migrația transhumanța ierburilor] / 68

[Iubirea mea] / 68

[Eu cheia panul l-am lichidat] / 69

DIN OBSERVAȚII / 70

[Atracția-mi către tine, Tamara, dându-mi ghes] / 71

[Am în față, atârnat, un portret] / 72

[După ușuratece discursuri] / 72

PASIUNE / 72

UN TIGRU ÎN STRADĂ / 74

[BALOANELE, 1] / 75

ARHITECTUL / 76

[BALOANELE, 2] / 79

[Umblă călătoru-n miez de noapte] / 80

[Ighesa Ighesa] / 81

[Deschizând al științelor verde tom] / 82

KUSTOV ȘI LEVIN / 83

[Trăia odată în treizeci și trei de unități, în vale] / 84

[Eu văd note în] / 85

[Roata bucuriei nevastă] / 86

ELIZAVETA SE JUCA CU FOCUL / 87

SANTINELA ȘI BARBARA / 87

[– Totul îmi trezește dezgustul.] / 91

[Henric Levin] / 93

SEMN FĂCUT DIN OCHI / 94

[Pădurea-și clatină crestele,] / 95

[Unde ești?] / 95

[Din parcul zborurilor aviatice] / 96

[Despre el nimeni nu va spune o frază] / 96

[Închizând tomul de opere, dintr-o dată,] / 97

CARPAȚII – COCOȘAȚII / 97

[Piotr iese cu arma la poartă] / 98

[Haide spune-mi:] / 98

[Pune la picioarele mele trofeul] / 99

[Din Neva se ridică abur amar] / 99

BALUL / 100

[A intrat Elizaveta] / 106

[Pe când eram în pădure, am înțeles deodată:] / 107

[Vine zorit către mine] / 107

[Revenind acasă de la dragul vecin] / 108

[Deșteptul înțelege într-o clipă] / 108

ORDIN PENTRU CAI / 108

[Pe o iapă nepotcovită] / 109

DESPRE ZEROURI PE APĂ / 110

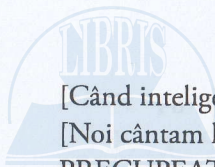
[Cu pietre prietena mea dragă] / 111

[Văd și note] / 111

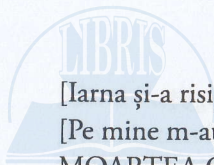
[Sări pe cal, picioru-n scară] / 112

[LĂSÂND BALTĂ PROPRIILE GRIJI] / 113

PERMANENȚA VESELIEI ȘI MIZERIEI / 118

- [Când inteligent și impasibil] / 119
[Noi cântam la un trombon cu aburi] / 119
PRECUPEAȚA VOLUPTOASĂ / 120
[Duduia, femeia, soția, văduva, copilul și Marfa] / 123
[HAIDEȚI CU MINE ÎN DULAP] / 123
Cu mazăre să-ți dea în spate. / 132
BAIE PUBLICĂ / 134
[Rege al universului] / 135
ROMANȚĂ / 135
[Odată domnul Kondratiev Melinte] / 136
CE NE FACEM? / 136
[Alegă oamenii îngândurați.] / 137
[Discuția porni] / 137
[Oprește-te, Konkov!] / 138
[Jocul marilor tratative,] / 139
[Mie tărăgănata vorbă a bătrânilor mi-i dezgustătoare.] / 139
[Într-un fapt de dimineață vrabia] / 140
[Banii timp economisesc] / 140
[Îți este dat să mă zeifici (iar acesta-i dar ceresc)] / 141
UN CÂNTECEL BUNICEL DESPRE FEFIULEA / 142
[Oaspeții chefuiesc voioși] / 143
ANTON ȘI MARIA / 144
[Adormi și-n clipa sufletului aerian] / 145
De-o întâlnesc în calea mea / 145
[Refuzați-i, vă rog, plăcerea] / 146
PENTRU NECUNOSCUȚA NATAȘA / 146
[Fluturând din modelele universului] / 147
CÂNTEC / 147
LUI N. M. OLEINIKOV / 148
MOARTE GROAZNICĂ / 149
[Doamne, hrănește-mă cu trupul Tău] / 150
[Doamne în sufletul meu trezește flacăra Ta.] / 150

[Iarna și-a risipit creațiile sale.] / 176

[Pe mine m-au băgat sub masă.] / 177

MOARTEA OȘTEANULUI BARBAR / 177

[Dar ce-i cu asta la o adică?...] / 179

[Dumnezeule siniliu!] / 179

[Îndelung m-am tot gândit la vulturi] / 180

BĂTRÂNELUL VESEL / 180

[Deja pălește și se luminează] / 182

CE SĂ FI FOST ACEASTA? / 182

PROZĂ, TEATRU / 185

CĂDEREA / 187

(KUZNEȚOV) / 189

DESPRE ECHILIBRU / 191

DESTINUL SOȚIEI PROFESORULUI / 193

TATĂL ȘI FIICA / 196

LECȚIA / 198

O BEȚIE IMPREVIZIBILĂ / 200

DESPRE FENOMENE ȘI EXISTENȚE NR. 1 / 202

ADAM ȘI EVA / 204

CĂDEREA ÎN PĂCAT,

SAU CUNOAȘTEREA BINELUI ȘI RĂULUI / 206

Notă biobibliografică / 212

REFERINȚE ISTORICO-LITERARE / 215

* * *

S-a dezlănțuit și umblă un bas
Dumnezeu de pe icoane privea *en face*
noi ne-am rătăcit în rugăciuni
ne-am transformat în prunci
ale mâinilor și picioarelor noastre
gânduri slabe se împleticeau
ai noștri au fost și ai noștri au reușit
în pietre dure s-au împletit
noi trăim și rumegăm
ierburi făcute de Dumnezeu
noi vom muri și în trei
din dumbravă vom ieși spre Dumnezeu
nu cu patine
ci cu tine
ne-om așeza pe genunchii lui Dumnezeu
vom cânta și vom privi
cum cerbii cerești
aleargă tremurători
spre inamic
îndreptându-și coarneau
ca tigroaicele și răutăcioși
stau nevinovați stau tolăniți pe flori.

1930-1931?

Uneori drag alteori brutal
ducea toporul tăietorul de lemne
deja tot mai mult se lumina
un stol de cești zângănit zbură
duhul tăietorului de lemne plângea
plin de pâine plin de muște
și plin de suprauman alean
de la uriașa suferință
creierul se sfâșia ferfeniță
în ochi se împiedica un pieptene
și tăietorul de lemne privea încolo
cum se cere și se cade
unde cu alură de tânăr mânz
trecea nina îngrădită de mașon
subsuoară ducând bicicleta
nina pleca spre tanea la prânz
presimțind fierbințeala pământului
până la acest moment iarnă fiind
trecea tăietorul ducându-și toporul
privind prin părți diferite
pe acoperiș stătea o cioară
și vulpi
și multe alte păsări adormite...

I.1931

* * *

Trecură iute un șir de întrebări
în chip de cocoși ușori în pribegire
stăteam întins, din fără sfârșit
pârâul de păcate prin vorbire

Prima întrebare:

De ce corpurilor cerești
(lunii stelelor și secerilor)
li s-a permis să zboare
pe îndoitura curbelor?

Răspunsul corpurilor cerești:

Pentru că noi suntem oarbe.

A doua întrebare:

Oamenilor li-i dată alegere liberă
sau în casă, sau în frunte.
De ce nouă nu ni-i katâmt*?

Răspunsul destinului:

Fiindcă oamenilor li-i mormânt.

1931

* În original: kotârb – cuvânt fără sens, din care traducătorul a „extras” ... sensul românesc: *katâmt*.

Ridică mai iute perdeaua
și privește avid la mine.
Cu mâna înfiorată ridică
perdeaua
și privește pățimaș la mine

1931

ȚĂRMUL ȘI EU

Buna ziua țärm al râului repede!
Noi cu tine nu suntem bătrâni, nu crede,
noi nu avem nevoie de terciuri diferite,
pâinea și carnea ne sunt bucatele pofcite.

Acoperișul nostru, fumul și zăpada,
nu îmbătrânesc de cum clipa s-ar perinda;
râulețul nostru-i panglică de frumuseți,
cuptorul nostru – grămadă de cărți.

Eu cu tine probabil suntem magi,
distrugem timpul cântecelor dragi,
la foc și umezeală neapărat
totul devine mai minunat.

Țărmule, țărmule de râu repede!
noi suntem bătrâni. Cine-ar crede?

Nu avem patruzeci, ca alții. La
 vârsta noastră, nobila,
 mantaua de pe umeri vom arunca.
 Cam asta e. Am încheiat a cuvânta.

1930-1933?

* * *

Ploșnița bălților
 broscuța
 nocturnă sunătoare

depărtatul lot
 ce mai săritură
 dâmbul e înalt
 stă o izbă găgâlici

căzu tâmpla
 nisipul s-a aprins
 vârful degetelor s-a
 îndoit
 bucata s-a desprins
 a căzut
 nu au ajuns scânduri
 nici rindea
 au dat drumuri la soroc
 sucul plutea

1929-1931

O BEȚIE IMPREVIZIBILĂ

Odată, Antonina Alekseevna i-a dat soțului în cap cu ștampila de la serviciu și i-a pătat fruntea cu vopsea de tipografie.

Obijduit nespus de tare, Piotr Leonidovici, soțul Antoninei Alekseevna, s-a închis în baie și nu lăsa pe nimeni să intre acolo.

Însă locatarii apartamentului comun, având o mare necesitate de a merge tocmai într-acolo, unde ședea închis Piotr Leonidovici, s-au hotărât să forțeze ușa.

Văzând că, iată, cauza sa e ca și pierdută, Piotr Leonidovici a ieșit din baie, s-a dus în camera sa și s-a culcat în pat.

Însă Antonina Alekseevna era decisă să-și persecute soțul până în pânzele albe. Ea a rupt mărunț-mărunțel niște hârtie, cu care l-a și presărat pe Piotr Leonidovici care stătea întins în pat...

Înnebunit de furie, Piotr Leonidovici s-a repezit în coridor, prinzând să sfâșie tapetele de pe pereți.

Peste câteva clipe s-au repezit locatarii care, văzând ce face nenorocitul Piotr Leonidovici, au tăbărât peste el, sfâșiindu-i vesta.

Piotr Leonidovici s-a duse în grabă la „Jakt”*.

Între timp Antonina Alekseevna s-a dezbrăcat până la piele, ascunzându-se în ladă.

Peste zece minute se întoarce Piotr Leonidovici, aducându-l cu el pe administrator.

Negăsind soția în cameră, administratorul și Piotr Leonidovici se gândesc să utilizeze cu folos încăperea liberă și să bea și ei o vodculiță-vodculeană. Piotr

Leonidovici s-a arătat dispus să dea o fugă după atare lichid, colea, după colț, și chiar a comis respectiva faptă.

De cum a plecat Piotr Leonidovici, Antonina Alekseevna a ieșit din ladă, înfățișându-se goală-puşcă înaintea administratorului.

Năucit, administratorul a sărit ca ars de pe scaun, alergând spre fereastră, dar, de cum a văzut constituția robustă a tinerei femei de douăzeci și șase de ani, a fost cuprins brusc de o sălbatică încântare.

Dar iată că s-a întors și Piotr Leonidovici cu un litru de vodcă.

Văzând ce se întâmplă în cameră, Piotr Leonidovici și-a încrunțat sprâncenele.

Însă soția sa Antonina Alekseevna i-a arătat ștampila de serviciu, și Piotr Leonidovici s-a liniștit neamânat.

Antonina Alekseevna și-a manifestat dorința să participe la beție, însă numai și numai goală, plus la toate mai stând și pe masa pe care se presupunea să fie depuse gustarea și vodca.

Bărbații s-au așezat pe scaune, iar Antonina Alekseevna – pe masă, astfel că beția a demarat în forță.

N-ai putea să numești igienică situația în care o femeie goală stă pe aceeași masă la care se și mănâncă. Unde mai pui că Antonina Alekseevna era o femeie trupeșă și destul de plină și nu foarte igienică la ale ei, astfel că dracu știe ce se mai întâmpla.

Curând, însă, s-au îmbătat cu toții, adormind: bărbații la podele, iar Antonina Alekseevna pe masă.

În apartamentul comun s-a înstăpânit liniștea.

* *Jakt* – „Jilicino-arendnoe kooperativnoe tovarișcestvo” = Întovărășire cooperativistă de arendare a locuințelor.